

Силабус курсу
Проблеми міжкультурної комунікації і навчання
іноземних мов / української мови у світовому
просторі

Ступінь вищої освіти: доктор філософії (PhD)
Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий рівень)
Галузь знань: 01 Освіта/ Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта
Освітньо-наукова програма: «Середня освіта»
Компонент освітньої програми: обов'язкова
Рік підготовки: 2 рік, 3 семестр
Кількість кредитів: 3
Мова викладання: українська, англійська
Дні занять: згідно з розкладом занять
Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи

Керівник курсу

Доктор педагогічних наук, професор **Сокол Мар'яна Олегівна**
Контактна інформація: sokol@tnpu.edu.ua 0352-43-58-31 (деканат)

Опис дисципліни

В умовах глобалізації світ вступає в нову реальність, яка вимагає жити за принципами глобального он-лайну, тобто розвиватися в унісон з іншими державами. Наслідками глобалізаційних процесів стали міжнародний поділ праці, міграція в масштабах усієї планети капіталу, людських та виробничих ресурсів, а також зближення та взаємопроникнення різних культур. На межі ХХ і ХХІ століть актуалізувались проблеми міжкультурної комунікації.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Проблеми міжкультурної комунікації і навчання іноземних мов у світовому просторі» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії спеціальності «014 Середня освіта». Навчальна дисципліна «Проблеми міжкультурної комунікації і навчання іноземних мов у світовому просторі» сприяє розумінню основних етапів і особливостей розвитку міжкультурної комунікації в умовах сучасної глобалізації. Вона забезпечує особистісний і професійний розвиток аспіранта та спрямована на формування мультикультурної особистості. У процесі вивчення дисципліни здобувачі отримують теоретичні знання про міжкультурну комунікацію та опанують методику формування міжкультурної комунікативної компетентності.

Навчальна дисципліна «Проблеми міжкультурної комунікації і навчання іноземних мов у світовому просторі» є одним із освітніх компонентів освітньо-наукової програми «Середня освіта», здобувачів третього освітньо-наукового рівня, галузі знань 01 «Освіта/ Педагогіка» за спеціальністю 014 «Середня освіта».

Метою навчальної дисципліни «Проблеми міжкультурної комунікації і навчання іноземних мов у світовому просторі» є оволодіння здобувачами знаннями про сутність іншомовного міжкультурного спілкування, вміннями здійснювати міжмовне і міжкультурне посередництво, реалізувати різні моделі спілкування з метою забезпечення взаєморозуміння, формування міжкультурної комунікативної компетентності здобувачів, до складу якої входять міжкультурні знання, вміння, навички та особисті якості (лінгвосоціокультурна спостережливість і чутливість, емпатія, уміння передбачати міжкультурні непорозуміння і уникати їх), оволодіння знаннями про сучасну проблематику наукових досліджень з галузі міжкультурного спілкування, вміння

здійснювати огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів.

Навчальний контент

Години			Теми	Результати навчання	Завдання
Лек.	Сем.	Сам.р.			
Змістовий модуль 1.					
Теоретичні та методичні засади міжкультурної комунікації					
2	2	6	Тема 1. Міжкультурна комунікація як галузь наукового знання	Знати понятійний і категоріальний апарат процесу міжкультурної комунікації, критично осмислити проблему міжкультурної комунікації.	Питання для обговорення, кейси, презентації, тести, ІНДЗ
2	2	6	Тема 2. Поняття і сутність міжкультурної комунікації. Основні категорії міжкультурної комунікації.	Вміти розкрити сутність міжкультурної комунікації та обґрунтувати чинники, що впливають на її розвиток.	
2	2	6	Тема 3. Мовна, концептуальна, ціннісна, часова і просторова картини світу.	Розуміти сутність мовної, концептуальної, ціннісної, часової і просторової картин світу та їх роль в міжкультурній комунікації	
-	4	10	Тема 4. Вираження національних особливостей. За допомогою вербальної та невербальної комунікації.	Розуміти форми вербальної та невербальної комунікації, володіти достатнім набором комунікативних засобів, використовувати у залежності від ситуації	
Змістовий модуль 2.					
Методика формування міжкультурної комунікативної компетентності					
2	4	10	Тема 5. Вплив міжкультурної комунікації на навчання у середній школі. Методичні засади формування міжкультурної комунікативної компетентності	Розуміти зміст і закономірності формування культурної багатоманітності у середній школі Вміти розкрити зміст та структуру міжкультурної	Питання для обговорення, кейси, презентації, аналіз ситуацій, моделювання рішень, тести, ІНДЗ

				комунікативної компетентності.
2	4	10	Тема 6. Етика іншомовного спілкування. Методи та засоби формування міжкультурної комунікативної компетентності.	Бути обізнаним про етичні норми іншомовного спілкування, аналізувати та використовувати методи, прийоми та засоби формування міжкультурної компетентності.
2	4	10	Тема 7. Моделювання шляхів формування міжкультурної комунікативної компетентності.	Розуміти та моделювати процес формування міжкультурної комунікативної компетентності з урахуванням значущих умов.
2	2	8	Тема 8. Сучасні дослідження з проблеми формування міжкультурної комунікативної компетентності.	Володіти знаннями про сучасну проблематику наукових досліджень, їх результати, вміти здійснювати огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів.

Літературні джерела

1. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф. С. Бацевич. К.: Довіра, 2007. 205 с.
2. Задорожна І.П. Проблеми та перспективи розвитку вищої іншомовної освіти в Україні. Педагогічний альманах. Херсон, 2019. Вип. 43. С.97-104.
3. Коч Н. В. Міжкультурна комунікація: навч. посіб. / Н. В. Коч. Миколаїв : Видавництво «ЧП Румянцева А. В.», 2017. 200 с.
4. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація: навчальний посібник. К.: Видавничий центр «Академія», 2012. 285 с.
5. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції. Курс лекцій: навч-метод. посібник для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня "магістр" / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2011. 344 с.
6. Holliday A., Hyde M., Kullman J. Intercultural Communication. An Advanced Resource Book. Routledge Taylor & Francis Group, 2014. 250 p.
7. Hua Z. Exploring Intercultural Communication Language in Action. Routledge Taylor & Francis Group, 2014. 297 p.

8. Jackson J. *Introducing Language and Intercultural Communication*. Routledge Taylor & Francis Group, 2014. 468 p.
9. Samovar L. A., Porter R. E., E. R. McDaniel. *Communication between cultures*. [seventh edition]. Wadsworth: Cengage Learning, 2010. 411 p.
10. Spencer-Oatey H., P. Franklin *Intercultural Interaction A Multidisciplinary Approach to Intercultural Communication*. Palgrave Macmillan, 2009. 384 p.
11. Пришляк О. Ю. *Формування міжкультурної компетентності майбутніх фахівців соціономічних професій: теоретичний контекст : монографія / за наук. ред. В. П. Кравця*. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2021. 552 с.
12. 2. Pryshlyak O. *Intercultural communication: навчальний посібник для студентів та викладачів закладів вищої освіти*. Тернопіль: Вектор, 2018. 228 с.
13. 3. Pryshlyak O. *Interpreting intercultural competence: foreign and Ukrainian approaches // Theory and practice of introduction of competence approach to higher education in Ukraine: monograph / edit. S. I. M. Trubavina, T. Zolotukhina*. Vienna : Premier Publishing, 2019. 370 p. (авт. 66–74).
14. 4. Пришляк О. Ю. *Курс лекцій з навчальної дисципліни «Міжкультурна компетентність та міжкультурна комунікація»: навчальний посібник*. Тернопіль: Вектор, 2019. 146 с.
15. Zadorozhna I. *Reflective Foreign Language Teaching and Learning of University Students*. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка, 2017. № 4. С. 6-12.

Політика оцінювання

- **Політика щодо речення та перекладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10% від оцінки). Перекладання модулів і тем відбувається за наявності підтверджених поважних причин (наприклад, довідка від лікаря).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, у середовищі MOODLE).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
- Передбачена можливість здобувачів отримати бали за **участь у неформальній освіті**.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час занять	20
Тема 1-9: питання, кейси, ІНДЗ, презентації	60
Залік (теми 1-9) – підсумковий тест або комплексне ІНДЗ	20
Всього	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Для заліку/ екзамену
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
64-74	D	
60-64	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Формат дисципліни

Змішаний (blended) – дисципліна має структуру, контент, завдання і систему оцінювання. Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо.

До силябусу також готуються матеріали навчально-методичного забезпечення:

- навчальний контент (розширений план лекцій, презентації, відео);
- тематика та зміст практичних робіт, ІНДЗ;
- завдання для підсумкового контролю (тести);
- електронне навчання в системі Moodle.